

ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Είναι της μόδας σε κάθε Συνέδριο Κομμάτων καθώς και σ'όλα τα προεκλογικά προγράμματα να μπαίνει προς το τέλος σαν επιδόρπιο κι ένα κεφάλαιο για τον Πολιτισμό. Έτσι όλοι έχουν ήσυχο το κεφάλι τους πως έκαναν το καθήκον τους. Φοβάμαι όμως πως όσο χαρτί και μελάνι ξοδεύεται γι'αυτό το θέμα, άλλη τόση άγνοια και αδιαφορία επικρατεί για τη σημασία του Πολιτισμού σε μια μικρή, εύθραυστη, πολλαπλώς βαλλόμενη κι ελάχιστα αμυνόμενη κοινωνία σαν τη δική μας. Μια πρόχειρη ματιά στον κόσμο που μας περιβάλλει είναι αρκετή για να επιβεβαιώσει αυτά που λέω και να μας γεμίσει θλίψη και ερωτηματικά. Αραγε υπάρχει τρόπος να διασώσουμε κάτι απο την παλιά μας περηφάνεια, απο την περίφημη ταυτότητα που οι πρόγονοι μας, παρ'όλη την αφέλεια και την έλλειψη τεχνολογικών μέσων διαφύλαξαν και μας παρέδωσαν, στην κυριολεξία μας παρέδωσαν, γιατί μέχρι την προηγούμενη γενιά το κακό ήταν ακόμη ιάσιμο.

Δεν θέλω να φορτίσω δυσάρεστα την ατμόσφαιρα αυτού του πανηγυρικού Συνεδρίου, ή μάλλον θέλω. Κάποτε ο γνωστός ρώσος ποιητής Γεφτουςένκο είχε πεί: "Οι ποιητές δικαιούνται να χρησιμοποιήσουν κάθε μέσον, θεμιτό και αθέμιτο για να προβάλουν την ποίηση". Μιά λοιπόν και μου παραχωρήθηκε το βήμα μπροστά σ' ένα ακροατήριο με καθαρά αυτιά, θα το χρησιμοποιήσω δεόντως.

Η λέξη Πολιτισμός θεωρείται απο πολλούς σαν ένα περιτύλιγμα πολυτελείας μιας αφηρημένης έννοιας που έχει να κάνει με ανιαρές διαλέξεις, πομπώδεις εκθέσεις και συναυλίες στριφνής μουσικής, καθώς και με πολύχρωμα λαϊκά φεστιβάλ.

Ξέρουμε όμως ότι τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά. Πολιτισμός είναι ο τρόπος που ζούμε, που τρώμε, που μιλούμε, που συμπεριφερόμαστε, ο τρόπος που περνούμε τον ελεύθερο μας χρόνο, ο τρόπος που δουλεύουμε, που ψυχαγωγούμαστε, που σκεφτόμαστε, που εκλέγουμε άν θέλετε τους άρχοντες μας. Ο Πολιτισμός δεν αποκτιέται με δέκα βιβλία, με είκοσι εκθέσεις και τριάντα προβολές, ούτε καν με χιλιάδες ακαδημαϊκά διπλώματα. Είναι κάτι που κτιζεται σιγά σιγά, με κόπο και μόχθο, απο γενιά σε γενιά. Κι'είναι κάτι δυστυχώς που διαβρώνεται και πάλι σιγά σιγά και ύπουλα μπροστά στα μάτια μας, χωρίς να το πάρουμε είδηση, ακριβώς όπως οι τερμίτες διαβρώνουν εσωτερικά το ξύλο αφήνοντας μονάχα το

ετοιμόρροπο περίβλημα. Παρακολουθώ τον εαυτό μου σαν το πρόχειρο αντικείμενο μελέτης, και τρομάζω για το πώς σταδιακά ανέχουμαι την ασχήμια τριγύρω μου, για το πώς αποχαυνώνομαι κάποτε μπροστά στο γυαλί της τηλεόρασης, για το πώς βυθίζομαι στην γλυκειά νάρκη της αδράνειας, της αδιαφορίας, της αυτοαπομόνωσης. Παρακολουθώ την νεολαία μας να παραπαίει ανάμεσα στην πλήξη και τούς ξενόφερτους πειρασμούς, παρακολουθώ τον τόπο μας να γίνεται άντρο των όπου γής κακοποιών, παρακολουθώ τον λαό μας να γίνεται έρμαιο των διαφόρων επιτήδειων που του στερούν την σκέψη και την κρίση, που αποφασίζουν γι' αυτόν, που τον εγκλωβίζουν μέσα σε κομματικά καλούπια και τον σφραγίζουν με τη διαβίου σφραγίδα "δικός μας", που τον φορτώνουν με ρηχά λόγια και κακόγουστες επιλογές. Γιατί δυστυχώς η κακογουστιά ξεκινά από πάνω και κατεβαίνει προς τα κάτω. Κι όσο πιο πολύς ο πλούτος και η δύναμη τόσο πιο εύκολα επιβάλλεται η κακογουστιά. Γιατί αν είναι, η αντίθετη όψη του Πολιτισμού κατά την άποψη μου με απλόγεια θα μπορούσε να ονομαστεί κακογουστιά.

Μέσα σ' όλα αυτά τα απαισιόδοξα θα ήθελα να ρίξω στο Συνέδριο και μια νότα αισιοδοξίας. Η φωνή του ΑΔΗΣΟΚ όσο κι αν από πρώτη όψη είναι αδύνατη είναι η μόνη φωνή που μας εμφυσά κάποια ελπίδα που μπορεί να τολμήσει να ταρακουνήσει τα νερά. Γιατί όπως φάνηκε, ΑΔΗΣΟΚ τολμά να πεί την αλήθεια ανεξάρτητα από το κόστος. Και αλήθεια στα θέματα του Πολιτισμού είναι οδυνηρή. Η αλήθεια σκοντάψει σε συμφέροντα, σε σκοπιμότητες, σε μικρότητες ακυρίως σε άγνοια και παρεξήγηση. Από την άλλη όμως είναι τόσο μεγάλη η ανάγκη που έχει ο τόπος μας για το σωστό πολιτιστικό υπόβαθρο που αν το ΑΔΗΣΟΚ κρατήσει την υπόσχεση του, σιγά σιγά γίνεαι πόλος ελξης πολλών ελεύθερα σκεπτόμενων ανθρώπων, κι όχι μονάχα των ανένταχτων κομματικά. Ένα μικρό δείγμα αυτού που λησαν οι συγκεντρώσεις του ΑΔΗΣΟΚ με τον συγγραφέα Νίκο Δήμου που προσήλκυσαν ένα πλατύ κοινό και άφησαν τις καλύτερες εντυπώσεις.

Τώρα που ουσιαστικά αρχίζει η προεκλογική εκστρατεία οι υποψήφιοι βουλευτές μας θα έχουν την ευκαιρία να προβάλλουν από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας την ανάγκη για πολιτιστική αναβάθμιση. Μπορέσουν να μιλήσουν για την ανάγκη να πάψει το Υπουργείο Πολιτισμού να έχει μόνο το όνομα αλλά να αποκτήσει και την χάρη θα τονίσουν την ανάγκη να διατεθεί από τον κρατικό προϋπολογισμό ένα μόνιμο γενναιόδωρο κονδύλι για τον Πολιτισμό, κι όχι τα ψυχρά από τα υπολείμματα των άλλων κονδυλίων. Για παράδειγμα ένα μέρος από τα έσοδα του Προπο θα πρέπει πια να διατίθενται για τον Πολιτισμό. Όλα πρέπει ν' αρχίσουν από την αρχή, από το νηπιαγωγείο και το δημοτικό σχολείο. Το βιβλίο, η καλή μουσική, το θέατρο, γίνονται προσιτά και στον πιο απλό άνθρωπο. Αλλά κυρίως σημασία πρέπει να δοθεί στο κατ'εξοχήν ψυχαγωγικό και επιμορφωτικό μέσο

την τηλεόραση. Να πάψει η ασυδοσία των καναλιών να παραμορφώνει το γούστο του λαού μας.

Θα μπορέσουν οι υποψήφιοι βουλευτές μας να τονίσουν την σημασία της τοπικής αυτοδιοίκησης στα πολιτιστικά θέματα. Εμείς, στη Λεμεσό για παράδειγμα πάσχουμε πιο πολύ απ' όλους απο πολιτιστική ξεραία. Θα μπορούσαμε να μιλούμε για ώρες, αρκεί όμως να σας πώ το εξής ανεκδιήγητο. Η μοναδική αίθουσα όπου γίνονταν κάποιες πολιτιστικές εκδηλώσεις κάποιες συναυλίες στεγαζόταν στο Δημοτικό Μέγαρο. Λοιπον, πρόσφατα, με ομοφωνη απόφαση όλων των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου όπως δήλωσε με στόμφο ο Δημαρχος, η αίθουσα έκλεισε για πάντα τις θύρες της για το κοινό και με έξοδα δεκάδων χιλιάδων λιρών εξωραίστηκε για να μετατραπεί σε αίθουσα συνεδριάσεων του Συμβουλίου. "Ένα μικρό αντίγραφο της Βουλής, με ξύλινες επενδύσεις, όπως είπε με πικρία κάποιος φίλος, όπου οι Δημοτικοί Σύμβουλοι για να μιλήσουν πατάνε το κόκκινο κουμπάκι του μικροφώνου." Η πράξη αυτή είναι πολύ χαρακτηριστική όχι μονάχα του πόσο λίγη σημασία δίνουν όλα τα κομματα στον πολιτισμό, αλλά και της έπαρσης, και της αλαζονείας που μας διακατέχει. Ο καθένας είναι κι ένας μικρός φωστήρας μπροστά στο κουμπάκι του μικροφώνου.

Αγαπητοί φίλοι, θα μπορούσα να μιλώ μέχρι αύριο. Το Πολιτικο μας πρόβλημα είναι σίγουρα μια ανοικτή πληγή. Τα κοινωνικά προβλήματα είναι μια σκληρή πραγματικότητα. Τα οικονομικά προβλήματα χρειάζονται μεθόδευση και λύση. Αν όμως δεν δώσουμε την σημασία που πρέπει στον Πολιτισμό χάνουμε την ταυτότητα μας. Κι'είναι με την ταυτότητα αυτή, μιας χώρας με πανάρχαιο πολιτισμό που βάλλεται, που θα δώσουμε τη μάχη μας για τη διευθέτηση του πολιτικού μας προβλήματος. Η διεθνής κοινωνία που έχει μπουχτίσει απο άλυτα πολιτικά προβλήματα, δείχνει μια ιδιαίτερη ευαισθησία σε θέματα όπου κινδυνεύει ο πολιτισμός μιας χώρας.

Είναι με την διατήρηση αυτής της πολιτιστικής ταυτότητας που θα συγκρατήσουμε την νεολαία μας απο τον κατήφορο, που θα προφυλάξουμε τη γλώσσα και τα όμορφα έθιμα μας. Και τέλος, αν χάσουμε την αυθεντικότητα της πολιτιστικής μας ταυτότητας θα χάσουμε κι ότι κερδίσαμε στον κυριώτερο κλάδο του οικονομικού τομέα, δηλαδή τον τουρισμό. Κανέναν δεν ενδιαφέρει ένα ακόμη τσιμεντένιο νησί